

לבטל תכנית מסכנת תמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות.

כאן הקישוריות בתוך הטקסט :

[נספח א](#)

[נספח ב](#)

[נספח ג](#)

סוגיות משפטיות

שינוי בחקיקה

שלום רב לכולם.
בשל חשיבות רבה ביותר לנושאים, המפורטים להלן, בו השתלבו היבטים של איכות חיים והשלכות רציניות ביותר על בריאות, בטיחות ובטחון הציבור בחלק גדול של דיור ברחבי הארץ, הגנת הסביבה ושמירה על שטחים פתוחים, כלכלה, ועוד. אסור לשתוק! אנו דורשי בזה

ביטול תכנית מסכנת תמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות.

בשל סיכונים ונזקים מתכנית תמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות, עניינים של הגנת הסביבה אנו דורשים **ביטול תכנית תמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות, בשלב ראשון קביעה מיידית של מסגרת, הראויה לתמ"א 38/1, שתצמצם את הנזק מהתכנית (למשל, בדרך של [שינוי בחקיקה](#), אנה ראו את [נספח א](#) ובו **סוגיות משפטיות**).**
בכך גם להפסיק לבזבז משאבים יקרים על התכנית המזיקה ולפנותם לפתרונות האמתיים.

כידוע, רעידת האדמה הקלה בצפון הארץ הניבה, בין היתר, גל תגובות ומאמרים, העוסקים פעמים נוספות בנושא של חוסר רלוונטיות, למעשה, של תכנית תמ"א 38/1 ("חיזוק" ותוספת קומות לבניינים ישנים) למתרה המוצהרת, מיגון אנשים מפני רעידת האדמה (דוגמאות ב**נספח ג**). לרוב מתרכזים בחוסר רלוונטיות של התכנית לאזורי "הפריפריה" (מסיבות כלכליות ידועות), על אף שכמעט כל אזורי הסיכון הגבוה הם בפריפריה. כמובן, מדובר במחדל גדול של מוסדות התכנון המרכזיים ומשרדי ממשלה הרלוונטיים. גם איתותים על תהליכי הכנת תיקונים נוספים לרגולציה, הנועדים לשיפור המצב, לא מפחיתים, לאור ניסיון העבר, סקפטיות ליכולת של הרגולטורים לספק פתרון אמתי, הרי תמ"א 38 הופעלה בשנת 2005 .
חמור שבעתיים, (ולא רבים מזכירים זאת) שגם באזורי ביקוש, בהם מחירי קרקע גבוהים, שהופך את התכנית ל"כלכלית" מבחינת קבלנים, התכנית המסוכנת תמ"א 38/1, "חיזוק" ותוספת קומות לבניינים ישנים, לא נותנת מענה אמתי ואמין לסכנת רעידת

האדמה (ראו את ה**נספח א**) , ומטילה על תושבים סיכונים חמורים, בריאותיים עד לסיכון חיים, וקניינים. התעסקות בה והמשך קיומה, לטובת מילוי יתר כיסים (כבר מלאים) של הגורמים האינטרסנטיים, הדוחפים ומקדמים אותה בכל כוחם, היא הטעיה של הציבור, שמסיטה וגוזלת משאבים אדירים ממשימת מימוש ופיתוח פתרונות אמיתיים, ביניהם הריסה ובנייה מחדש, חיזוק מבנים, גם בניינים לשימור, ביריעות ורצועות סיבי פחמן (בשימוש כבר כמה עשרות שנים, הוא זול ומהיר), ועוד. אנה ראו את **נספח ב**.

תמ"א 38 הוכרזה בשנת 2005 (עם תנאים, הפוסלים לרוב כדאיות כלכלית) על אף כי תכנית פינוי בינוי הייתה קיימת שנים רבות קודם (עם תנאים, שלא מאפשרים כדאיות כלכלית גם כן). בהמשך, ב"שיטת" ניסוי ותהייה התחילו באטיות (פעם בכמה שנים) להוסיף "תמריצים" ותנאים, המשפרים כדאיות. אין מנוס מהמסקנה כי ה"רגולטורים" רואים אותנו כשפני ניסויים, פעלו באכזריות רבה (תוך פגיעה בזכויות היסוד של אלפים רבים של תושבים לפי חוק יסוד, כבוד האדם וחירותו) בגזירה על אלפי בני אדם לחיות באתר בנייה מספר שנים, לחלות במחלות קשות של דרכי נשימה ועצבים, בנוסף לחשיפתם לסיכונים חמורים נוספים (לחיהם, לנזקי גוף ולרכושם), אשר לטווח קצר ולטווח ארוך של עשרות שנים הבאות, הכרוכים בתמ"א 38/1, כפי שמפורט אך חלקית להלן. עם איחור של שנים תהליך דומה התחיל עם תכניות הריסה ובנייה מחדש, המכונות "פינוי בינוי" ו"תמ"א 38/2", אך, בשל האיחורים וכשיים בירוקרטיים במסלולים של הריסה ובנייה מחדש, חאפרים הצליחו לקדם מאות פרויקטים של תמ"א 38/1 עם אלפי דירות, ולגרום לרבים סבל רב ופגיעה בבריאותם וברכושם. סדרי מימון, הנהוגים בתמ"א 38/1, אפשרו רף כניסה 0 ליזמים, מבחינת חוסן כלכלי ומקצועי, וזה גורם סיכון חמור נוסף לשלומם של תושבים. יש כבר כמה הרוגי תמ"א 38/1, ביניהם עובר אורח תמים, פועל שנהרג בקריסת בניין תוך ביצוע בו תכנית תמ"א 38/1. וזאת עדיין ללא רעידת האדמה, שאם, חלילה, תתרחש, תגלה שה"חיזוק" הוא חיזוק פיקטיבי, שבחלק של מקרים אפילו מגביר סיכונים מרעידת האדמה (למשל, בשל כוחות התנגשות, "המכות", בין חלק חדש וישן, הזזים בצורה שונה, שיגרמו להריסות פנימיות בחלק הישן עם הרוגים, נפגעים רבים) משום שתכונות מכניות של חלק חדש הן שונות לאומת חלק ישן. תקן ת"י 413, עמידת מבנים מפני רעידת האדמה, לא עוסק ולא יכול לעסוק בסוגיה הזו, כי לא קיימת אפשרות לחזות, לחשב בדיוק סביר, הנדרש במקרה, את התנועות, תנודות של שני חלקים כאלה, בעת רעידת האדמה. גם ללא רעידת האדמה, משום שכידוע מתרחשות תנועות אטיות קטנות ושקיעות בקרקע לא אחידות במקומות שונים של בניינים, שכמובן אי אפשר לחזות אותן לשני החלקים בדיוק הנדרש, שעלול לגרום באטיות לקוחות התנגשות גדולים בין החלקים, שיגרמו לסדקים ויזרז תהליך החלשות, "הזדקנות" קונסטרוקציות בחלק הישן, אשר כבר ממילא בני 50-60 שנה או יותר, וכבר עבר זמנם. היות ובניין, אשר "מחוזק" בדרך זו, מתוכנן לעמוד, בדרך כלל, עוד כ 50 שנה, תהליך החלשת קונסטרוקציות בחלק הישן בשל הזדקנות החומר בלבד, ועוד אם מואץ ע"י החלק החדש, יסכן עשרות (או מאות) אלפי תושבי בניינים אלה.

נספח א'

תיקון הכרחי לתמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות

ליתר נוחות, על מנת לא לגדוש את הטקסט, סוג של מבוא, לכתוב להלן, נמצא כאן :

<https://drive.google.com/open?id=0BzKEwmMSq0M7OWhxcWNzTGd3Ukk>

ובנוסף **נספח ג**.

הובהר מזמן כי תכניות התחדשות עירונית אמורות להניב חלק הארי של תוספת

יח"ד לשנים הבאות רבות.

בהשוואה לתכנית תמ"א 38/1, חיזוק ותוספת קומות, ברוב רובם של המקרים, בשטח חלקה/ות של הבניינים בפרויקטים של הריסה ובנייה מחדש אפשר לבנות משמעותית יותר יח"ד (תוספת יח"ד גדלה פי 2 ויותר), שהן גם טובות בהרבה ומספקות לתושבים בטיחות והגנות טובות בהרבה (בכל התחומים, כגון רעידת האדמה, ממ"ד, בטיחות אש, נגישות) ונעדרות סיכונים לתושבים, הכרוכים בתכניות תמ"א 38/1 (החלשה נמשכת של קונסטרוקציות פנימיות של החלק הישן ("הזדקנות החומר), הסתברות גבוהה ליוצרות כוחות התנגשות גדולים, "המכות", בין חלק חדש וישן, הזזים בצורה שונה, שיגרמו להריסות פנימיות בחלק הישן, הצרת מעבר בחדר המדרגות, חיים בתוך אתר בנייה זמן ממושך). **לא ניתן שלא להכיר בעובדה כי תכניות על פי תמ"א 38/1 מכתובות בזבוז משאבי קרקע היקרים והטלת סיכונים לטווח ארוך, (40-50 שנה) וטווח בינוני (4-2 שנים) על עשרות או מאות אלפי משפחות. יעילות שימוש בקרקע לצורכי מגורים היא אינטרס לאומי חיוני, והבטחת היעילות כאמור - חשיבותה היא כי חשיבות השמירה על קרקעות המדינה. כנראה, חייבים להחליף מייד תוכניות תמ"א 38/1 בתכניות הריסה ובנווה מחדש (פינוי בינוי, תמ"א 38/2) בכל מקום בו מתאפשר הדבר, אם צריך תוך הקצאות מגרשי קרקע משלימה ו/או ניווד זכויות בנייה (זאת יתאפשר כמעט בכל מקרה, למעט, כמובן, בניינים לשימור וכו' *). אם הדבר יתעכב יהיה זה פשע לפני דורות הבאים. בניינים חדשים, במקום הבניינים "המשופצים", אפשר לתכנן בצורה יפה ופונקציונלית בהרבה (החל מהורדת עומס הרכבים, החונים ברחובות, על ידי בניית חניונים תת קרקעיים, המאפשרים להוריד מרחובות כמות רבה של רחבים חונים), שיספר משמעותית איכות של סביבה עירונית ואיכות חיים של תושבים. הכל, כמובן, בשילוב עם פיתוח תשתיות בהתאם.**

מן הראוי לציין כי רבים (אם לא הרוב המוחלט) מתושבי בניינים ישנים, המיועדים לחיזוק לפי תמ"א 38, שייכים לשכבה סוציו-אקונומית חלשה יותר. לכן, כשהם יקבלו בפרויקט הריסה ובנייה מחדש דירה טובה בהרבה מזו שלאחר תמ"א 38/1 (מימוש זכויותיהם טוב יותר), תהיה זאת תרומה משמעותית לצמצום פערים בחברה ולשיפור תנאיי התפתחות ילדיהם עם השלכות יקרות מפז לרמת השכלתם, המשך חייהם, איכות ורווחת חברה ומדינה.

במצב הנוכחי, כשלתכניות תמ"א 38/1 נקבעו הקלות והטבות מפליגות (כולל הסתפקות בהסכמת שני שליש בלבד של דיירים בבניין), טכנית קל ופשוט יותר לקדם פרויקטים כאלה לאומת תכניות הריסה ובנייה מחדש, על אף שהן כדאיות הרבה יותר לתושבים מאלה שלפי תמ"א 38/1. המצב, בנוסף לחוסרים מסוימים ברגולציה וחוסר ידע בתחום של תושבים, גורם לכך, שיזמים קטנים ולא מקצועיים ו"חאפרים" רבים מצליחים לא פעם לאסוף מספר נדרש של חתימות דיירים על הסכמה לתכנית לפי תמ"א 38/1 ולקדם אותם על אף התנגדויות ואזהרות של תושבים אחרים. "חוק התחדשות עירונית" (הסכמים לארגון עסקאות) התשע"ז 2017 נותן מענה חלקי ביותר לבעיה. בשל תקציב קטן יותר (פרויקט מוגדר לעתים קרובות כ"שיפוץ") רמה מקצועית של תכנון הפרויקטים מסוג זה ירודה יותר במקרים רבים, למרות שלפי הבהרות של מהנדסי בניין-קונסטרוקטורים המובילים, פרויקטים תמ"א 38/1 מורכבים ומסובכים בהרבה מפרויקטים של בניינים חדשים. מצב זה מהווה כמובן, מקור לסיכונים נוספים לציבור, ובמיוחד לאור הודעות בעיתונות על פרשות שחיתות במועצות מקומיות כשעל ועדה מקומית מוטלת חובה

לבדוק את התכניות ולאשרן. לאור הנאמר ומשום שנושא של מכוני בקרה התמהמה, כנראה ראוי לשקול לבצע בדיקה מקצועית מרוכזת של כל תכניות על פי תמ"א 38/1, אשר אושרו, בתהליך אישור וגם נבנו, על מנת לגלות בהקדם תכניות ובניינים מסוכנים לציבור.

החלטות נוספות, אשר נועדו לעודד פרויקטים של פינוי בינוי, לא מאזנות את המצב ולא מכניסות את תמ"א 38/1 למסגרת הראויה לה, באופן שמיומשה לא יסכן את הציבור ולא יפגע בעתודות קרקע במדינה. לעניין זה מן הראוי ליצור מצב בו השטחים הפתוחים, המיועדים לבינוי, ישמשו בראש ובראשונה כמגרשי השלמה (קרקע משלימה) לתמיכה כלכלית בפרויקטים של הריסה ובניה מחדש, במקרה הצורך, וכך ישמשו גם לשמירת עתודות קרקע, שטחים פתוחים ואיכות הסביבה.

לאור עדיפות מוחלטת של פרויקטים הריסה ובניה מחדש על פני תכניות תמ"א 38/1, קיימת, ככל הנראה, סוגיות משפטיות:

א. במצב הקיים, כנראה, נוצרה למעשה הקלה יתרה, במישור ביצועי, לתכניות גרועות ופוגעות באינטרס לאומי, על פני תכניות טובות ונותנות מענה אמיתי לסיכונים של רעידות האדמה, יחד עם צורך בהתחדשות עירונית אמיתית וביעילות שימוש במשאבי קרקע היקרים. תמ"א 38/1 היא בהחלט ההפך מהתחדשות עירונית. כמובן, לא יתכן להניח כי כוונת המחוקק הייתה לכפות ביצוע תכנית גרועה על פני תכנית טובה ממנה בהרבה.

ב. במצב הקיים, במקום שבו אפשר לבצע תכנית הריסה ובניה מחדש, על סמך חתימות שני שליש של דיירים על הסכמתם לתכנית תמ"א 38/1, החוק מאפשר לכפות על שליש הדיירים תכנית גרועה בהרבה מפינוי בינוי וכרוכה בסיכונים חמורים, שבעצם מהווה פגיעה בזכויות של ה"מעוט", כולל פגיעה בזכויות היסוד של ה"מעוט" לפי חוק יסוד, כבוד האדם וחירותו, בעוד שזכויות של הרוב, שהסכים לתמ"א 38/1 המסוכנת והמזיקה, בעצם, נפגעות גם. למעשה, הוטלו סיכונים נוספים על דיירים, ביניהם הנובעים מההקלות המפליגות, שניתנו לתמ"א 38/1, כולל "פשרות" מסוכנות בתחום בטיחות אש ונגישות (ב

<https://www.atzuma.co.il/18gbvm>

מסופר על מות לוקה בהתקף לב רק בגלל שבשל הצרת מעבר בחדר המדרגות ומידות הקטנות של המעלית לא התאפשר למד"ע להוציא במהירות את החולה מהבניין ולהביא אותה לבית החולים (הסמוך), סיכונים מהחלשת קונסטרוקציות של החלק הישן בשל זקן והתנגשות בחלק החדש, סיכונים מחיים בתוך אתר בנייה לכל דבר. הטלת הסיכונים "הצדיקו" הרגולטורים בהפחתת סיכונים, הניתנת לספק, בעת רעידת האדמה. על כן, עצם קיום האפשרות לבצע תכנית טובה בהרבה (הריסה ובניה מחדש) שפותרת בצורה יעילה ואמינה את הבעיה של העמידה בפני רעידת האדמה, ללא הטלת על תושבים הסיכונים הנ"ל, שולל מתכנית תמ"א 38/1 את המעמד של תכנית מצילת חיים, ולכן מבטלת סיבה להקניית הטבות והקלות לתכנית הגרועה ומגינה פחות טוב על התושבים. לכן, כנראה, נחוץ שינוי ברגולציה, שינוי בחקיקה, הקובע מפורשות, כי דרישה של כל מיעוט (גם דייר אחד) לבצע בבניין תכנית הריסה ובניה מחדש (אם אובייקטיבית הדבר אפשרי עם הקצאת מגרשי השלמה ו/או ניווד זכויות בנייה במידת הצורך) שוללת מתכנית תמ"א 38/1 בבניין את המעמד של תכנית מצילת חיים ומבטלת את כל הטבות והקלות לתכנית תמ"א 38/1, אם הוגשה

בבניין הזה, גם כשעליה חתמו הרוב הנדרש של בעלי הדירות בבניין, כולל ביטול הקלה של הסתפקות בהסכמות של שני שליש הדיירים (כנראה, יהיה צורך בעדכון סעי' 5(א) ל חוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), תשס"ח-2008). במקרה הזה נוצר מצב רגיל של צורך בהסכמה של 100% הדיירים ללא התערבות של מפקח על בתים משוטפים, ז"א תכנית של תמ"א 38/1 בבניין מתבטלת וצריך לבצע תכנית הריסה ובנייה מחדש. כך תיווצר המסגרת הנכונה לתמ"א 38/1, דהיינו אפשרות לבצעה בהסכמת הרוב הנדרש, בתנאי שאין דיירים, אשר דורשים ביצוע תכנית הריסה ובנייה מחדש בבניין.

היות ונמשכים הליכי הגשה ואישור תכניות לפי תמ"א 38/1 אם כל הנזקים הצפויים מכך, ע"מ להקטין את הנזק, ז"א לקצר זמן עד להפעלת השינויים, הנדרשים ברגולציה, מתבקשים הליכי שינוי רגולציה יעילים, כך שבתוצאה תמ"א 38/1 תוך זמן קצר תוכנס למסגרת, המתאימה לה, שממזערת נזקים ממימושה. ייתכן וניתן להגיע לתוצאה זו גם באמצעות הפרשנות הראויה לחקיקה, אך עדיין קיימת חשיבות להבהרת נקודה זו בלשון מפורשת בחקיקה המתאימה.

(*

צריך לציין כי, לאור ההחלטות המבורכות בעניין הקצאות מגרשי קרקע משלימה (גם לא צמודי דופן, אנא ראו החלטת מועצת מקרקעי ישראל מס' 1519 מיום 18.09.2017) וניוד זכויות בנייה, למעשה בכל מקרה ספציפי אפשר ליצור תנאים כלכליים מספיקים לביצוע פרויקטים הריסה ובנייה מחדש, וידוע כי כעת חברות בנייה רציניות רבות מעוניינות בפרויקטים של הריסה ובנייה מחדש בהתחדשות עירונית. כמובן, בכל מקרה ספציפי, בו על מנת לאפשר תנאים כלכליים לביצוע פרויקט נדרשת הקצאת מגרש/י קרקע משלימה, אם רשות מקומית לא מספקת הקצאה נדרשת, ממ"י יכולה לעשות כן. כך למעשה יוסר מכשול כלכלי מכל פרויקטים של הריסה ובנייה מחדש, ותתאפשר התחדשות עירונית אמיתית לצד הגנה אמיתית על תושבים בפני נזקי רעידת האדמה.

נוסיף כי, לפי

<http://www.tashtiot.co.il/2017/07/11/2-בנייה/>

"בעולם מיושם מנגנון המוכיח עצמו המאפשר ליזמים להעביר זכויות בניה הניתנות להם בין אזורים שונים ואף למכור אותן ליזמים אחרים."

נוסיף גם כי, משום שביצוע פרויקטים הריסה ובנייה מחדש במקום אלה שלפי תמ"א 38/1 משמעותו הוספת כמות גדולה של דיור איכותי במקום דיור יישן משופץ, שהרבה פחות איכותי (וכמותי), רמת איכות כללית של דיור בארץ תעלה, דבר שעשוי להשפיע לטובה על מוניטין של מדינת ישראל.

נספח ב'

חלופות לתמ"א 38/1

א. קיימות שיטות חיזוק זולות ויעילות, להן אין צורך בסיפור הנדל"ני המפוקפק של תמ"א 38/1, שבחלק ניכר של המקרים לא ימנע הריסות פנימיות בחלק ישן של הבניין עם נפגעים והרוגים, חס וחלילה. תמ"א 38/1 מקודמת ע"י בעלי אינטרסים, אשר מטעים את הציבור ע"י פרסומת מוגזמת וטשטוש הבעיות המובנות בה.

ב. אודות אחת האפשרויות לחיזוק, הזולות והנוחות, חיזוק מבנים ביריעות ורצועות סיבי

פחמן, מצאתי בחיפוש קצר באינטרנט מידע נרחב. להלן חלק של הקישוריות, הנבחרות באקראי, וגם תיאור שיטה נוספת:

<http://www.hj3.com/earthquake-damage-prevention-carbon-fiber-reinforcement/>
Earthquake Damage Prevention Through Carbon Fiber Reinforcement

<http://www.news.gatech.edu/2014/10/20/retrofitting-old-buildings-make-them-earthquake-safe>
Retrofitting old buildings to make them earthquake safe

<https://www.civileng.co.il/-/לחיזוק-עומסים-וחישוב-מבנים-ביריעות-ורצועות-סיבי-פחמן>

יום עיון בנושא שיטות לאפיון וחישוב עומסים לחיזוק מבנים ביריעות ורצועות סיבי פחמן

<https://science.howstuffworks.com/innovation/science-questions/10-technologies-that-help-buildings-resist-earthquakes8.htm>
Technologies That Help Buildings Resist Earthquakes 10

<http://www.reshef-group.co.il/item1336>
חיזוק קונסטרוקטיבי ביריעות פחמן וזכוכית

<http://www.binyanar.co.il/חיזוק-ביריעות-סיביפחמן/>

חיזוק ושיקום מבנים ביריעות סיבי פחמן

<https://frp.co.il/reinforcing-structures/>
חיזוק מבנים בפני רעידות אדמה, להגדלת עומסים ולתיקון שגיאות תכנון ובניה

<http://www.stressuk.co/projects/carbon-fibre-fabric-strengthening/>

<https://www.sciencedaily.com/releases/2011/04/110414131836.htm>
Carbon fiber used to reinforce buildings; protect from explosion
(אקטואלי היום לתכנית חיזוק בניינים בצפון)

<http://www.moch.gov.il/SiteCollectionDocuments/research/r1017.pdf>
שיטות שדרוג סיסמי של בניינים קיימים המיועדים לחיזוק ... - משרד הבינוי והשיכון

נספח ג

<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001258159>

"תמ"א 38 מנציחה את הדרעק. זה מייק-אפ לבניינים רקובים"
לדברי המהנדס הבכיר ישראל דוד, "תמ"א 38 במסלול חיזוק ולא במסלול של הריסה
ובנייה, זו הרעלה של הקרקע"

<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001247395>

אשליית התמ"א: רעידת אדמה היא רק תירוץ לרווחים כלכליים
פרופ' רחל אלטרמן

מדובר בסיכון בריאות וחיי רבים בגלל קידום מאסיבי ולא מוצדק של תמ"א 38/1
("חיזוק" ותוספת דירות על בניינים רקובים), זאת על חשבון פתרונות אמתיים,
במסלולים של הריסה ובנייה מחדש (פינוי בינוי, תמ"א 38/2). עדיין קידום תכניות פינוי
בינוי, למרות יתרונות שלהן, מורכב בירוקרטית וארוך בהרבה מזה של תמ"א 38. בנוסף
צריך לציין גם העדר הבנה כלכלית והשלכות חברתיות של העניין, כשבשבע השנים
הראשונות להשקת התכנית תמ"א 38 לא התקדמה בשל כללים והתנאים, שלא אפשרו
כדאיות כלכלית מספקת, וכשהעניקו לה הטבות מפליגות למען לשפר כדאיות כלכלית,
נוצרה מייד תופעת החאפרים, שפגעה ברבים, בה מנסים להתמודד, ללא הצלחה, באמצעות
"חוק החאפרים" ("ארגון עסקאות..."). כל זה במקום לתת מהתחלה אור ירוק ותנאים
נאותים לתכניות הריסה ובנייה מחדש, כשברור מלהתחילה כי כאן הפתרון האמתי. כך
הובהר פעם נוספת, שמקבלי החלטות בארץ רואים בקהל תושביה לא יותר משפני ניסויים.
לא ערוכים לרעידת האדמה. מי אשם?

<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001247395>

" התוכנית לחיזוק מבנים תמ"א 38 יוצרת אשליה של "מוכנות" ...

סימו לב, חיזוק מבנים ביריעות ורצועות סיבי פחמן (**נספח ב'**) ידוע זמן רב, הוא זול
ומהיר. בתקציב קטן ובזמן קצר אפשר לפתור את הבעיה.
השיטה פועלת כמה עשרות שנים ולא דורשת השקעה גדולה. קידום מאסיבי של תמ"א
38/1 במקומה, נעשה לטובת מילוי יתר כיסים של בעלי אינטרסים, ומהווה הטעיה של
הציבור.

<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001245530>

"תוכנית תמ"א 38 לא נותנת מענה לרעידות אדמה"

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5312373,00.html>

דו"ח המבקר: תמ"א 38 לא ממלא את יעודו, 28 אלף בניינים בסכנת קריסה

<https://www.kan.org.il/item/?itemid=34802>

7,000 הרוגים, 8,600 פצועים קשה: דוח חמור על מוכנות המדינה לרעידות אדמה

יש נזק רב מ תמ"א 38/1 (חיזוק ותוספת קומות). גם בגלל יצירת אשליה של "פתרון"
תמ"א 38/1 עיכבה ומעכבת קבלת החלטות נכונות, וגוזלת משאבים גדולים, אותם היה
אפשר להשקיע בפתרונות אמתיים.

בברכה
